

TRƯỞNG LÃO THÍCH THÔNG LẠC

LỚP NGŨ GIỚI
ĐỨC LY THAM

--o0o--

BÀI THI
CÂY VIẾT MÁY

TU SINH: NGUYỄN TÁNH

NGÀY: 19/11/2007

BÀI LÀM LẦN: 1

TU VIỆN CHƠN NHƯ
(2007 -2008)

LÀM BÀI THI: CÂY VIẾT MÁY

Bài làm của tu sinh Nguyễn Tấnh

LỜI PHÊ CỦA THẦY

Bài làm đầy đủ giải trình án là một bài học đạo đức gia đình, xã hội và bản thân rất đáng khen, cố gắng kết luận là áp dụng vào đời sống.

Đề thi

CÂY VIẾT MÁY

Ngày ấy, có được cây viết máy Hero của Trung Quốc là niềm mơ ước lớn lao của bất cứ đứa học trò nào. Cả khối lớp 7 trường tôi chỉ có khoảng năm đứa con nhà khá giả là có được diễm phúc ấy. Thế mà vào ngày sinh nhật của tôi, tôi lại được ba mẹ tặng cho một cái. Khỏi phải nói niềm sung sướng và kiêu hãnh của tôi khi mang cây viết đến lớp.

Khoảng một tuần sau - tôi còn nhớ hôm ấy là thứ bảy - ra chơi vào, tôi rụng rời cả chân tay: cây viết của tôi đã không cánh mà

bay. Cả lớp lập tức xông xáo, đưa bò xuống gầm bàn, đưa lục học bàn, ngăn cặp, đưa rữ tung sách vở của tôi xem cây viết có lẫn vào không. Tôi cũng máy móc làm theo đám bạn, mặc dù nhớ chắc chắn rằng trước khi ra khỏi lớp mình đã cất cây viết vào hộp. Đúng lúc đó thì cô Hoa bước vào lớp.

Sau khi nghe các tổ báo cáo tình hình xong, cô Hoa bảo tôi đứng lên kể chi tiết về sự việc cho cô nghe. Tôi hăm hở kể tất cả: nào là cây viết hiệu gì, màu gì, ai cho, thường hay để đâu, mất vào lúc nào... Thằng Kiệt nhanh nhẩu:

- *Cô cho xét cặp hết lớp mình là ra liền đó cô!*

Cô Hoa hình như không nghe thấy lời nó:

- *Ra chơi hôm nay ai ở lại canh lớp?*

- *Dạ, Thảo và Mai ạ.*

Mai đứng lên:

Thưa cô, em định ở lại canh lớp với Thảo cho vui, nhưng Thảo nói em cứ ra ngoài sân chơi đi, để mình Thảo ở lại canh lớp được rồi.

Lập tức trong lớp nổi lên tiếng nhao nhao:

- *Xét cặp Hồng Thảo đi cô ... Xét cặp Hồng Thảo đi cô ...*

Xung quanh tôi, đám bạn đang dồn mắt về phía Hồng Thảo, chỉ chờ cô ra lệnh là sẽ lục tung chiếc cặp kia ngay lập tức. Mà cô Hoa thì vẫn nổi tiếng là cô giáo nghiêm khắc nhất trường ...

Mặt Hồng Thảo hết đỏ bừng lên rồi lại tái mét đi. Nó run rẩy lắp bắp:

- *Em không lấy đâu cô ... Không phải em ...*

- *Thôi, các em, hết giờ rồi, sau tiết này cô còn bận họp giáo vụ. Thứ hai cô sẽ giải quyết tiếp -* Cô Hoa đột ngột lên tiếng rồi bước ra cửa, nhanh đến nỗi cả lớp ngơ ngác không kịp đứng dậy chào.

Sáng thứ hai, sau giờ chào cờ nhà trường cũng dành khoảng mười lăm phút cho cô giáo chủ nhiệm dặn dò lớp. Cô Hoa bước vào, gạt đầu ra hiệu cho chúng tôi ngồi xuống:

- *Lớp mình tuần qua hạnh kiểm và học tập đều tốt, cô không cần nhắc nhở gì thêm. Còn về chuyện cây viết của Nga ...*

Cả lớp chăm chú nhìn cô. Tôi liếc sang Hồng Thảo, tay nó run run bám chặt lấy mép bàn.

- ... Hôm thứ bảy cô họp xong thì bác lao công có đưa cho cô một cây viết, bảo rằng bác nhặt được khi quét lớp mình. Có phải cây viết của em đây không?

Tôi nhìn vào tay cô. Nắp vàng ... thân xanh ... chữ Hero lấp lánh ... Đúng là cây viết của tôi rồi.

Tôi vui sướng nói:

- *Thưa cô, đúng rồi. Em cảm ơn cô.*
- *Em về chỗ đi. Lần sau nhớ giữ gìn dụng cụ học tập cẩn thận!*

Cô đi rồi, tôi còn nghe trong lớp bàn tán:

- *May quá, không thì mất rồi.*
- *Tội nghiệp, vậy mà cứ nghĩ cho Hồng Thảo.*

Hôm ấy ra về lớp tôi lại ríu rít bên nhau, đám con gái cứ luôn miệng trò chuyện với Hồng Thảo như để bù lại sự lạnh nhạt hôm trước. Bất giác tôi thấy lòng mình vui vui và nhẹ nhõm kỳ lạ.

Nhưng có một điều mà tôi biết, và cả Hồng Thảo cũng biết, là cây viết mà cô Hoa đưa cho tôi hôm ấy chỉ giống hệt, chứ không phải là cây viết của tôi. Ngay từ khi viết những dòng đầu tiên, tôi đã nhận ra điều đó.

Sau năm học lớp 7, tôi theo gia đình chuyển đi nơi khác. Bao nhiêu năm xa cách, không ngờ tôi và Hồng Thảo lại có dịp ngồi bên nhau. Nhắc lại chuyện xưa, Hồng Thảo mỉm cười:

- *Thế mà cho đến nay mình vẫn chưa nói được lời cảm ơn cô về chuyện ấy. Nga có thể tưởng tượng được không, mình đã định nghỉ học vì xấu hổ bởi hành động đại dột ấy.*

- *Còn mình, mình cũng biết ơn cô đã dạy cho mình một cách ứng xử trong cuộc sống.*

- *Ôi, sao mà chưa bao giờ như lúc này, tôi nhớ cô giáo của tôi đến thế!*

--o0o--

BÀI LÀM

I- ĐẠI Ý

Ca ngợi lòng nhân từ của một cô giáo trước sai lầm của học sinh mình qua hành

động bố thí hiếu sinh cao thượng và hết sức vô tư, đồng thời nói lên ảnh hưởng tốt đẹp về đức bao dung của cô giáo đối với học trò.

II- PHÂN ĐOẠN

Đoạn 1:

“Ngày ấy, có được cây viết máy Hero của Trung Quốc là niềm mơ ước lớn lao của bất cứ đứa học trò nào. Cả khối lớp 7 trường tôi chỉ có khoảng năm đứa con nhà khá giả là có được diễm phúc ấy. Thế mà vào ngày sinh nhật của tôi, tôi lại được ba mẹ tặng cho một cái. Khỏi phải nói niềm sung sướng và kiêu hãnh của tôi khi mang cây viết đến lớp”, đoạn này dạy NIỀM KIÊU HÃNH CỦA HỌC SINH THIẾU ĐỨC LY THAM.

Do thiếu đức ly tham mà một thời khi đất nước còn nghèo, còn thiếu thốn mọi bề, lúc đó học sinh đi học còn viết bút lá tre kèm theo một lọ mực, cho nên người học sinh nào có được chiếc bút máy là cảm thấy tự hào hãnh diện vô cùng. Đoạn này nói lên tác giả vui sướng, tự hào khi được tặng chiếc bút Hero. Nếu như có ai đó chỉ cho họ biết rằng việc có bút hay không có bút không quan trọng, miễn

sao học tập cho giỏi là tốt hơn hết, để họ xa lìa lòng tham muốn so đo người này có bút, người kia không có bút làm ảnh hưởng tới học tập. Tại sao họ không biết suy nghĩ rằng người có bút máy tốt như vậy nhưng họ không siêng năng học hành, kết quả không được lên lớp, mọi người chê cười, làm khổ cha mẹ tốn công của nuôi mình ăn học thì bút tốt hay bút xấu còn có nghĩa lý gì? Con người vì thiếu đức lý tham, thiếu đức khắc phục khó khăn để tinh tấn vươn lên trong học tập thì chạy theo những tham muốn vô ích để rồi phải chịu ăn năn hối hận. Nếu các bạn học sinh biết xa lìa lòng ham muốn nhỏ nhặt này thì thật là quý hóa biết chừng nào. Đây là ác pháp chẳng lợi ích gì cho những đứa học trò nghèo so bì, ty nạnh để tìm cho được chiếc bút như bạn mình. Nếu không có thì sẽ tìm cách này, cách khác bằng cách chiếm đoạt của bạn như trong bài “Cây viết máy”.

--oOo--

Đoạn 2:

“Khoảng một tuần sau - tôi còn nhớ hôm ấy là thứ bảy - ra chơi vào, tôi rưng rờ

cả chân tay: cây viết của tôi đã không cánh mà bay. Cả lớp lập tức xông xao, đưa bò xuống gầm bàn, đưa lục hộc bàn, ngăn cặp, đưa rữ tung sách vở của tôi xem cây viết có lẫn vào không. Tôi cũng máy móc làm theo đám bạn, mặc dù nhớ chắc chắn rằng trước khi ra khỏi lớp mình đã cất cây viết vào hộp. Đúng lúc đó thì cô Hoa bước vào lớp”, đoạn này dạy: THIẾU ĐỨC CẦN THẬN THÂN HÀNH.

Con người vì thiếu đức cần thận là một trong những đức tính quan trọng nhất mà ai cũng cần phải học, nhất là tuổi học trò. Người học trò trong bài vì thiếu đức cần thận mà đã làm khổ mình, khổ người, làm ảnh hưởng đến học tập của lớp và phiền hà đến cô giáo vì mình mà phải chịu vất vả. Đó là chưa nói đến điều nghiêm trọng hơn là tạo tội cho người khác khởi lòng ham muốn tạo nghiệp ác. Nếu như lúc này người học trò chỉ cần cần thận một tý đưa bút theo mình ra chơi thì làm gì xảy ra chuyện. Cha ông có câu: “*Khoe giàu với kẻ cướp*” là vậy. Một người không có lòng tham nhưng khi có cơ hội thì bỗng nhiên lòng tham khởi lên rồi từ đó họ tạo nghiệp. Đối với tu sinh, đức cần thận là đức cực kỳ quan trọng. Nó chính là ĐỨC CHÁNH NIỆM TỈNH GIÁC khi đi, đứng, nằm, ngồi để không dấn đạp lên

chúng sinh. Vì chúng sinh với con người là đồng nhất không khác, lỡ chúng ta không cẩn thận làm chết chúng thì quả báo nợ máu sẽ không tha cho chúng ta dù cố ý hay vô tình. Bởi vậy, ta phải tác ý câu: *“Tâm phải luôn luôn cẩn thận trong mỗi hành động thân, khẩu, ý, không được làm khổ mình, khổ người và khổ tất cả muôn loài chúng sinh”*.

--o0o--

Đoạn 3:

“Sau khi nghe các tổ báo cáo tình hình xong, cô Hoa bảo tôi đứng lên kể chi tiết về sự việc cho cô nghe. Tôi hăm hờ kể tất cả: nào là cây viết hiệu gì, màu gì, ai cho, thường hay để đâu, mất vào lúc nào... Thằng Kiệt nhanh nhẩu:

- Cô cho xét cặp hết lớp mình là ra liền đó cô!

Cô Hoa hình như không nghe thấy lời nó:

- Ra chơi hôm nay ai ở lại canh lớp?

- Dạ, Thảo và Mai ạ.

Mai đứng lên:

Thưa cô, em định ở lại canh lớp với Thảo cho vui, nhưng Thảo nói em cứ ra ngoài sân chơi đi, để mình Thảo ở lại canh lớp được rồi.

Lập tức trong lớp nổi lên tiếng nhao nhao:

Xét cặp Hồng Thảo đi cô ... Xét cặp Hồng Thảo đi cô ...”, đoạn này dạy: THIẾU ĐỨC HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Con người thường vẫn thế, ai cũng đầy lòng tham lam, ích kỷ, lòng ghen ghét đố kỵ, chỉ thấy lỗi người không thấy lỗi mình. Tâm mình bao điều xấu xa tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến đầy đủ nhưng hễ ai vi phạm là chỉ trích nói xấu. Cụ thể, trong bài “Cây viết máy” biểu hiện qua từ ngữ: “*Cô cho xét cặp lớp mình là ra liền đó cô*”, “*Xét cặp Hồng Thảo đi cô, xét cặp Hồng Thảo đi cô*”. Họ chỉ biết làm sao cho bạn mình đau khổ cho bỏ ghen ghét tức giận của mình mà thôi, chứ họ có đặt ngay mình vào hoàn cảnh như Hồng Thảo thì họ sẽ đau khổ biết chừng nào. Họ có biết rằng vì cây viết không đáng giá là bao mà nó sẽ làm bạn mình đau khổ thậm chí phải nghỉ học. Họ có biết rằng bạn của họ lúc này đang tội nghiệp khi đã lỡ làm một điều thiếu cân nhắc suy

ngĩ mà đang phải chịu khổ đau tận cùng trước mặt cô và cả lớp.

“Mặt Hồng Thảo hết đỏ bừng lên rồi lại tái mét đi, nó run rẩy lấp bắp”, thật tội nghiệp! Nếu Hồng Thảo không được người cô giáo như mẹ hiền có đức bao dung hiếu sinh, biết bao dung và cảm thông thì Hồng Thảo sẽ đau khổ đến mức nào? Thật là một bài học đáng nhớ cho một người thiếu đức lý tam dù vật nhỏ cho đến vật lớn.

--o0o--

Đoạn 4:

“Xung quanh tôi, đám bạn đang dồn mắt về phía Hồng Thảo, chỉ chờ cô ra lệnh là sẽ lục tung chiếc cặp kia ngay lập tức. Mà cô Hoa thì vẫn nổi tiếng là cô giáo nghiêm khắc nhất trường ...

Mặt Hồng Thảo hết đỏ bừng lên rồi lại tái mét đi. Nó run rẩy lấp bắp:

- Em không lấy đâu cô ... Không phải em ... ”, đoạn này dạy: NHÂN QUẢ CỦA THIẾU ĐỨC LÝ THAM THÂN HÀNH.

Con người thường khổ đau do ba hành động thân, khẩu, ý. Nếu ba chỗ này điều thiện thì Hồng Thảo đâu phải chịu run rẩy khổ sở. Vì vậy, đức Phật dạy hạnh phúc hay bất hạnh đều do con người tạo ra hết. Ngài đã khẳng định chắc chắn rằng “*Con người là kẻ thù của chính mình*” là vậy. Muốn làm chủ sanh, già, bệnh, chết hay chết yểu, sống lâu, ... cũng do con người quyết định. Nếu ai biết đừng sát sanh và đừng ăn thịt chúng sanh thì làm gì họ còn bệnh tật. Khoa học phát hiện và chứng minh rất cụ thể là trong cơ thể động vật có nhiều độc tố, con người ăn vào sẽ nhiễm bệnh gan, thận, dạ dày và bộ máy tiêu hóa rồi loại nên các chất độc hại này không thải ra được liền đi vào trong cơ thể sinh ra ung thư, biến chứng não, gút, đái đường, tim mạch, v.v..

Trong bài trên đây, do Hồng Thảo phạm giới thứ hai trong ngũ giới từ sát sinh, trộm cắp, ta dâm, nói dối, uống rượu là năm tiêu chuẩn đức Phật xác định cho một con người được sống hạnh phúc, chết an vui để kiếp sau tiếp tục làm người mà Hồng Thảo không được học nên đã phải chịu quả báo nhãn tiền. Ước gì Lớp Ngũ Giới này được Bộ Giáo Dục Đào Tạo và các trường học đưa vào dạy các em thì hạnh phúc biết mấy. Lúc đó thì làm gì có trộm

cấp xảy ra giữa lớp học như bài “Cây viết máy” nữa. Học sinh chỉ biết lo lắng việc học hành mà thôi.

--o0o--

Đoạn 5:

“*Thôi các em, hết giờ rồi, sau tiết này cô còn bận họp giáo vụ. Thứ hai cô sẽ giải quyết tiếp - Cô Hoa đột ngột lên tiếng rồi bước ra cửa, nhanh đến nỗi cả lớp ngỡ ngác không kịp đứng dậy chào*”, đoạn này dạy: ĐỨC ỨNG XỬ KHÔN KHÉO HIẾU SINH THÂN HÀNH, KHẨU HÀNH CỦA CÔ GIÁO VỚI NHỮNG LỖI LẦM CỦA HỌC SINH.

Trong đời, học sinh nào đủ duyên được học với một cô giáo có đức ứng xử hiếu sinh như cô giáo trong bài “Cây viết máy” thì thật diễm phúc. Trước lỗi lầm của học sinh mình, cô đã cẩn thận cân nhắc để xử sự thế nào cho có hiệu quả tốt đẹp. Nếu xử sự đúng như ý của học sinh thì cô biết chắc chắn là Hồng Thảo sẽ gánh hậu quả nặng nề, có thể vì quá xấu hổ mà bỏ học. Như vậy, cô mất một học sinh mà còn ảnh hưởng tới lớp cô dạy. Đoạn văn này tác giả đã miêu tả hành động để thể hiện

việc làm qua đấu tranh tư tưởng để xử sự của cô từ khẩu hành và thân hành rất cụ thể và rõ nét: *“Thôi các em, hết giờ rồi. Sau tiết này cô còn bận họp giáo vụ. Thứ hai cô sẽ giải quyết tiếp - Cô Hoa đột ngột lên tiếng rồi bước ra khỏi cửa, nhanh đến nỗi cả lớp ngỡ ngác không kịp đứng dậy chào”*. Cô biết chắc trong tình huống này nếu nấn ná sẽ gây nhiều chuyện rắc rối cho học sinh, cho nên tốt hơn hết là cô tìm cách làm dịu bớt sự căng thẳng bằng câu trả lời với học sinh là: *“Sau tiết này cô còn bận họp giáo vụ”*. Cô thật xứng đáng là một người cô giáo có đạo đức, biết thương yêu học sinh và tha thứ những lỗi lầm cho học sinh khi phạm vào tội lỗi, ... Ngược lại, có những thầy cô giáo luôn luôn chỉ trích thậm chí đánh đập học sinh khi học sinh của mình phạm phải lỗi lầm; không biết gần gũi để thấu suốt từng hoàn cảnh của các em mà tìm cách giúp đỡ. Hành động trên đây của cô giáo chính là ĐỨC GIÁO mà mỗi thầy cô giáo trong nhà trường phải rèn luyện mới mong học sinh mình tiến bộ được.

--o0o--

Đoạn 6:

“**S**áng thứ hai, sau giờ chào cờ nhà trường cũng dành khoảng mười lăm phút cho cô giáo chủ nhiệm dặn dò lớp. Cô Hoa bước vào, gạt đầu ra hiệu cho chúng tôi ngồi xuống:

Lớp mình tuần qua hạnh kiểm và học tập đều tốt, cô không cần nhắc nhở gì thêm”, đoạn này dạy: ĐỨC QUAN TÂM GIÁO DỤC ĐÀO TẠO hay là ĐỨC GIÁO CỦA HỘI ĐỒNG NHÀ TRƯỜNG VỚI HỌC SINH.

Lời nói của cô giáo như động viên nhắc nhở học sinh về hạnh kiểm: “*Lớp mình tuần qua hạnh kiểm và học tập đều tốt, cô không cần nhắc nhở gì thêm*”. Những lời chỉ bảo của cô giáo là những lời nói có tác dụng trực tiếp giáo dục học sinh rất lớn. Vì ở lứa tuổi học trò là lứa tuổi bông bột chưa từng trải trong cuộc đời, chưa từng có kinh nghiệm sống, cho nên vấn đề ảnh hưởng của người học sinh với tác phong dạy dỗ của thầy cô rất quan trọng. Chính vì vậy mà nhà trường đã có thời khóa biểu cho cô giáo chủ nhiệm tâm sự và dặn dò lớp của mình, nhằm mục đích gây tình cảm cô trò để động viên học sinh tinh thần vươn lên

trong học tập về văn hóa cũng như đạo đức. Cụ thể lớp của cô hạnh kiểm và học tập đều tốt. Qua sự nhắc nhở bốn chữ “hạnh kiểm và học tập” ta cũng biết rằng cô cũng đã quan tâm về mặt đạo đức trước tiên. Đúng như Bác Hồ dạy: “*Có tài mà không có đức là người vô dụng*”, và như đức Khổng Tử thường dạy: “*Tiên học lễ, hậu học văn*”. Cô thật xứng đáng là cô giáo như mẹ hiền khuyên dạy từng đứa con thơ qua hành động ý hành và khẩu hành tuyệt vời.

--o0o--

Đoạn 7:

“Còn về chuyện cây viết của Nga ...

Cả lớp chăm chú nhìn cô. Tôi liếc sang Hồng Thảo, tay nó run run bám chặt lấy mép bàn.

- ... Hôm thứ bảy cô họp xong thì bác lao công có đưa cho cô một cây viết, bảo rằng bác nhặt được khi quét lớp mình. Có phải cây viết của em đây không?

Tôi nhìn vào tay cô. Nắp vàng... thân xanh ... chữ Hero lấp lánh ... Đúng là cây viết

của tôi rồi”, đoạn này dạy: ĐỨC LY THAM BỐ THÍ HIẾU SINH BẮT CẦU BÁO THÂN HÀNH, KHẨU HÀNH, Ý HÀNH.

Đây là một hành động cao thượng, một việc làm hiếm có ở một cô giáo. Nếu như một người không có lòng thương học sinh chân thật, không biết hi sinh lợi ích cá nhân mình hay nói cách khác là không có đức ly tham thì không bao giờ thực hiện được. Vì có cùng hoàn cảnh riêng của cô, đồng lương còn chi vào nhiều khoản trong cuộc sống, nếu như cô giáo chỉ cần so đo tính toán hơn thiệt là lập tức đau khổ sẽ hiện tiền với người học sinh của mình. Vả lại, như chúng ta biết chiếc bút Hero lúc đó không phải là rẻ, lương của nhà giáo tại thời điểm ấy lại quá thấp, thế mà cô đã làm được một việc cao cả tuyệt vời mà việc này chỉ có ba người biết được mà thôi. Cô thật xứng đáng là tấm gương cho các thầy cô khác học tập. Thế mà đau lòng thay cho đạo đức xã hội hiện nay xuống cấp trầm trọng. Chữ “Thầy” đã bị đánh mất, truyền thống “Tôn sư trọng đạo” đã bị mai một. Báo chí đã cảnh báo những tin đau lòng, thầy cô giáo hiếp học sinh, học sinh vô lễ với cô giáo. Nếu như Nhà nước không nhanh chóng đưa nền đạo đức nhân bản - nhân quả của đức Phật mà đức

Trưởng lão đã tu chứng đạo triển khai nhanh chóng ở trong các trường từ Tiểu học tới Đại học thì e rằng những cô giáo như trong chuyện của thời xưa không còn nữa. Cô giáo, thầy giáo như hiện nay hầu hết là vì lợi ích cá nhân, biết bao người đã lợi dụng học sinh, đánh mất phẩm chất cao đẹp. Tham ô giờ giảng dạy ở lớp, chỉ giảng dạy lấy có. Họ không hiểu rằng việc giáo dục đào tạo thế hệ trẻ là rất cần thiết cho một xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Vì thế, cô giáo trong bài “Cây viết máy” là tấm gương sáng chói cho các thầy cô giáo trong thời đại hiện nay cần học tập. Đó chính là lòng thương yêu học trò một cách cao thượng và vô tư chỉ có một người có đức hiếu sinh mới có được.

--o0o--

Đoạn 8:

“*7*ôi vui sướng nói:

- *Thưa cô, đúng rồi. Em cảm ơn cô.*”

Đoạn này dạy ĐỨC LY THAM KHẨU HÀNH, Ý HÀNH. Người đời không được học đức ly tham nên thường đau khổ, được mất, hơn

thua. Được thì vui, mất thì buồn. Qua câu chuyện “Cây viết máy” đã thể hiện rõ điều đó. Thấu suốt được điều này nên đức Phật dạy chúng sinh muốn hạnh phúc chân thật thì trước tiên là có đức hiếu sinh, tức là không sát sinh và ăn thịt chúng sinh vì nhân quả ác của ăn thịt và sát hại chúng sanh mà con người phải chấp nhận các kiểu chết vì luật nhân quả trong vũ trụ hết sức cân bằng để thực hiện nợ máu phải trả bằng máu. Thứ hai là không trộm cắp tức là ly lòng ham muốn, nếu bất cứ ai trên thế gian này chưa ly lòng ham muốn là còn phải mãi mãi chịu khổ từ kiếp này qua kiếp khác. Trong bài “Cây viết máy” trên đây là một sự thể hiện nhỏ của lòng ham muốn giữa muôn ngàn tham muốn khác thế mà đã làm biết bao người khổ, đã làm cho một lớp học đang an tịnh bỗng dưng xáo trộn. Nếu tác giả biết mất bút mà nếu như người có lòng ly tham thì dấu hản chuyện này đi thì làm gì có chuyện không hay xảy ra làm phiền cô giáo, bạn bè như vậy.

Cho nên, đạo đức nhân bản - nhân quả của đức Phật quả là tuyệt vời. Các pháp trong thế gian này là vô thường, hợp tan theo quy luật nhân quả. Kể cả con người ta sống đây cũng vậy, khi đủ duyên thì còn, hết duyên thì

mất. Sống lâu hay chết yếu tùy thuộc vào hành động thiện ác của con người để chuyển ác thành thiện, tức là chuyển hóa nhân quả. Ai thực hành được như vậy và hiểu biết như vậy thì tâm luôn luôn an vui làm gì có chuyện run lấy bầy như Hồng Thảo phải không các bạn. Nếu Hồng Thảo ly tâm ham muốn thì làm gì phải khổ sở như vậy. Hồng Thảo có biết không? Đó là hành động ác. Nếu cứ huân tập mãi thì nó trở thành thói quen và như vậy sẽ tạo nghiệp ác. Thế nên, chính ngay Hồng Thảo phải lo lắng sợ hãi và sẽ sinh bệnh tật từ tâm bất an phiền muộn đó.

Nên đạo Phật là đạo như thật, nếu con người muốn làm chủ bốn nỗi khổ sanh, già, bệnh, chết và chấm dứt tái sanh luân hồi, nghĩa là khi khi bỏ thân nhân quả bất tịnh này thì được về với từ trường thanh tịnh, an lạc và vô sự nơi chư Phật an trú, được như vậy không phải là hạnh phúc vĩnh hằng sao? Còn Hồng Thảo nay đang vui sướng vì nhận được cái bút. Có vui thì có buồn; có hạnh phúc thì có bất hạnh. Đó là hai duyên thuận nghịch của nhân quả. Đó là cái vui giả tạm, ảo giác không thật mà con người mê muội tham đắm. Cho nên, muốn hạnh phúc trường cửu thì chỉ có vâng lời Phật dạy biết viễn ly mọi lòng ham

muốn năm thứ dục tiền, tài danh, sắc, thực, thù thì con người mới thực sự hưởng hạnh phúc chân thật. Tức là phải sống với đức hiếu sinh (không sát sinh ăn thịt và thương yêu chúng sanh vì chúng sinh do nhân ác mà con người phải chết làm loài vật); không lấy của không cho tức là thực hành viễn ly mọi lòng ham muốn năm món dục lạc thường đưa đến bệnh hoạn đau khổ, chết chóc tai nạn, tức là thực hành nền đạo đức nhân bản - nhân quả.

Nếu nhà nước sớm đưa nền đạo đức này không phân biệt già, trẻ, tôn giáo thì con người và loài vật sống với nhau như con một nhà, môi trường sống hoàn toàn được bảo vệ, mọi tệ nạn chiến tranh, bạo tố, mê tín dị đoan, v.v.. sẽ chấm dứt.

--o0o--

Đoạn 2:

“Em về đi, lần sau nhớ giữ gìn dụng cụ học tập cẩn thận!”, câu này dạy: ĐỨC ÁI NGŨ KHUYÊN RĂN HIẾU SINH KHẨU HÀNH.

Thật là một cô giáo tuyệt vời hiếm có. Sau những hành động từ thân hành, khẩu

hành, ý hành của cô xử sự trong suốt thời gian người học sinh của mình thiếu đức cẩn thận để kẻ xấu lợi dụng, cô không có một lời nặng tiếng nhẹ nào - Cô cứ một em, hai em, chỉ biết nhẹ nhàng nhắc nhở học sinh: *“Lần sau nhớ giữ gìn dụng cụ học tập cẩn thận!”*. Cô quả xứng đáng là *“cô giáo như mẹ hiền”*. Thật là một tấm gương sáng chói đáng học tập trong khi hiện nay trong các trường không biết bao nhiêu thầy cô xỉ mắng, mạt sát học sinh của mình đến thậm tệ trước mặt bạn bè để xúc phạm đến lòng tự trọng, tự ái, từ đó học sinh hằn thù thầy cô đi đến chỗ nói xấu thầy cô và thậm chí dùng những hàng động trả thù khác. Thật là đau lòng khi thầy cô là những người giáo dục đạo đức, truyền thụ kiến thức mà ngược lại không có đạo đức, không biết thương người - Không biết rằng thương người chính là thương mình không để xảy ra hậu quả đáng tiếc. Các thầy, các cô có biết không, mỗi khi mạt sát, mạ lị học sinh chính là thầy cô đã mạ lị, mạt sát chính mình. Vì các cô coi thường khinh rẻ học sinh tức là các cô đã tự coi thường khinh rẻ chính mình. Vì từ việc ác đó sẽ lan truyền đến với mọi người và rồi quả khổ do lời nói xấu người khác chính cô phải thọ nhận chứ không ai khác.

Cho nên, đạo đức nhân quả của nhà Phật thật là tuyệt vời, nếu tất cả học sinh và các thầy cô giáo được học thì trong tình huống nào con người cũng được an vui, tâm luôn luôn thanh thản, an lạc, vô sự. Và như vậy thì việc học tập sẽ đạt hiệu quả cao đến mức nào! Đó chính là đức hiếu sinh do thầy cô biết trau dồi long thương yêu học trò qua sự rèn luyện và tu dưỡng từ lời ăn tiếng nói trên ba chỗ thân hành, khẩu hành, ý hành. Đó là những nơi rèn luyện phong cách, oai nghi hay còn gọi là thân giáo, tức là dùng cử chỉ hành động để cho học sinh của mình noi theo đó mà học tập.

--o0o--

Đoạn 10:

“Cô đi rồi, tôi còn nghe trong lớp bàn tán:

- *May quá, không thì mất rồi.*
- *Tội nghiệp, vậy mà cứ nghĩ cho Hồng Thảo.*

Hôm ấy ra về lớp tôi lại riu rít bên nhau, đám con gái cứ luôn miệng trò chuyện với Hồng Thảo như để bù lại sự lạnh nhạt hôm

trước. Bất giác tôi thấy lòng mình vui vui và nhẹ nhõm kỳ lạ”, đoạn này dạy nhân quả thiện của ĐỨC BỐ THÍ LY THAM THÂN HÀNH, KHẨU HÀNH, Ý HÀNH.

Thường luật nhân quả là vậy. Một việc làm thiện từ thân, khẩu, ý tức có quả thiện tức thì và ngược lại. Đúng như lời Phật dạy, quả thiện tức là không làm khổ mình, khổ người, mang lại hạnh phúc an vui cho mình, cho người. Quả ác làm khổ mình, khổ người thường mang lại đau khổ cho mình, cho người.

Ví dụ: Một người chửi mắng nói xấu người khác dù trước mặt hay sau lưng lập tức sẽ bị người khác chửi mắng trở lại và như vậy hai bên chấp nhận lời qua tiếng lại buồn phiền đau khổ. Còn nếu như một người chửi mắng mình mà mình không chửi lại họ tức là mình hết đau khổ và người khác tự nhiên họ thấy thương mình họ không chửi nữa, tức là họ không gieo nhân ác thì dần dần họ được hưởng quả an vui.

Đức Phật thấu suốt nhân quả thiện ác sẽ tạo tội lỗi làm cho tâm mình phiền muộn, lo lắng, sân hận, từ đó mà sinh ra bệnh hoạn, cho nên Ngài từ bi khuyên mọi người hãy sống với tâm từ, bi, hỷ, xả. Hãy thương hết cả người

thiện, kẻ ác. Hãy thấu suốt quy luật nhân quả để dùng quy luật đó tư duy, khi có một người nói xấu mình, đánh đập, bắt kẻ họ là ai, những người này kiếp quá khứ mình đã từng nói xấu đánh đập, chửi mắng họ, cho nên kiếp này họ đòi nợ. Hiểu được như vậy thì lập tức mình an vui và tha thứ cho họ liền. Đó là hiểu được nhân quả để chuyển hóa quả ác là bất an thành quả thiện là an vui. Luật nhân quả có công năng kỳ diệu như vậy. Nếu ai được học thì một trăm người giải thoát cả một trăm và như vậy họ luôn sống trong thanh thản, an lạc và vô sự thì có bệnh tật nào lại tấn công họ được khi họ luôn an vui. Chỉ có người tâm buồn phiền, lo lắng, sân hận, sợ hãi mới hao tổn năng lượng và từ đó phát sinh ra bệnh tật mà thôi.

Rõ ràng bài học trên đây trọng đoạn 10 đã chứng minh điều đó. Từ chỗ lớp nhao nhao, Hồng Thảo thì sợ hãi, run rẩy bám chặt lấy mép bàn mà sau khi cô giáo có hành động cực tốt là lớp trở lại hân hoan, người được bút thì vui sướng, thể hiện qua câu: *“Hôm ấy ra về lớp tôi lại ríu rít bên nhau”, “Tôi thấy lòng mình vui vui và nhẹ nhõm kỳ lạ”*. Ôi! Thật là kỳ diệu! Kết quả của việc làm thiện của cô giáo nó thiết thực như vậy.

Ước mong sao mọi người trên thế gian này sống với nhau bằng tình thương yêu, đặt tình thương yêu lên trên hết, xóa bỏ ganh ghét, ích kỷ, nhỏ mọn, hận thù thì thế gian này chính là chốn thiên đàng cực lạc, chẳng phải nhọc công tìm ở đâu xa.

--o0o--

Đoạn 11:

“Nhưng có một điều mà tôi biết, và cả Hồng Thảo cũng biết, là cây viết mà cô Hoa đưa cho tôi hôm ấy chỉ giống hệt, chứ không phải là cây viết của tôi. Ngay từ khi viết những dòng đầu tiên, tôi đã nhận ra điều đó”, đoạn này dạy: NHÂN QUẢ THIỆN CỦA ĐỨC BỔ THÍ LY THAM HIẾU SINH của cô giáo Hoa.

Cha ông ta thường nói: *“Cái kim trong bọc lâu ngày cũng lòi ra”*. Cũng vậy, một việc ác hay việc thiện con người đã gieo vào từ trường thiện ác trong không gian vũ trụ không bao giờ mất đi đâu hết mà nó vĩnh viễn trường tồn. Nhờ quy luật này mà các nhà ngoại cảm tìm mộ như Phan Thị Bích Hằng, Phan Văn Nhã, Nguyễn Văn Liên lợi dụng để tìm mộ liệt

sỹ, còn người chết thì đã tái sinh làm người hay thú vật từ lâu.

Ở đây cô giáo Hoa đã hành động hoàn toàn bí mật, chỉ vì lòng thương yêu học sinh đại đột của mình nên cô đã khéo léo vẽ ra chuyện: Bác lao công đưa cho cô cây viết mà bác ấy nhặt được khi quét lớp mình để cho học sinh tin tưởng. Và mọi học sinh trong lớp ai cũng tin tưởng là có thật. Đúng là “*hữu xạ tự nhiên hương!*”. Đây chính là đức nhân quả thiện thì không người này biết thì người khác biết, và rồi một đồn mười, mười đồn trăm, tiếng lành đồn xa. Dù cho thời gian có trôi đi, bao học sinh của cô đã tung bay trên mọi nẻo đường của cuộc sống nhưng dấu ấn tốt đẹp vẫn in đậm nét trong tâm hồn những người học sinh của mình. Đây chính là nguồn động viên, là món quà vô giá vĩnh viễn không bao giờ phai trong tâm hồn của những người học sinh yêu thương mà một thời cô đã hết lòng dạy dỗ. Nhân quả của việc làm thiện, của đức bố thí hiếu sinh có giá trị thật là to lớn. Để rồi đây, khi về hưu tiếng thơm của cô vẫn mãi mãi sống trong lòng của những học sinh lưu truyền từ năm học này qua năm học khác. Cô sẽ mãi mãi là tấm gương sáng về tình cảm cô trò cho những thế hệ thầy cô nối tiếp.

Ôi! Hành động thiện cao thượng của con người quý giá biết chừng nào! Mong sao cho nhân loại trên thế gian này ai ai cũng có lòng bao dung tha thứ, xả bỏ những lỗi lầm cho nhau thì con người trên hành tinh này chỉ tràn đầy lòng yêu thương không còn kẻ đối nghịch nữa. Ước nguyện cho nền đạo đức nhân bản - nhân quả vào tận các trường để cô giáo nào cũng có lòng yêu thương học sinh như cô Hoa và tất cả học sinh đều được học đạo đức Phật giáo: “*Không làm khổ mình, khổ người và khổ cả hai*” thì hạnh phúc cho cộng đồng nhân loại biết chừng nào. Lúc đó giáo án rèn nhân cách Đức Hiếu Sinh và Đức Ly Tham của Thầy Thích Thông Lạc mà các tu sinh hiện nay đang được học tập sẽ là kho báu vô giá, quý hơn bất cứ mọi tài sản quý giá nhất trên thế gian này sẽ đến tay mỗi người, mỗi nhà từ Trung ương đến địa phương thì con người chỉ biết sống trong nguồn an lạc.

--o0o--

Đoạn 12:

“**S**au năm học lớp 7, tôi theo gia đình chuyển đi nơi khác. Bao nhiêu năm xa cách,

không ngờ tôi và Hồng Thảo lại có dịp ngồi bên nhau”, đoạn này dạy: DUYÊN HỢP TAN CỦA NHÂN QUẢ THÂN HÀNH, KHẨU HÀNH.

Ai đã từng được học nhân quả luân hồi của nhà Phật thì mới thấy được sự vận hành kỳ diệu của quy luật nhân quả. Đức Phật dạy: *“Con người sinh ra từ nhân quả, sống trong nhân quả và chết lại trở về với nhân quả”*. Rõ ràng con người đang sống trong bầu trời của nhân quả cho nên hạnh phúc hay khổ đau đều do nhân quả thiện ác của họ tạo ra. Trong bài này, tác giả và Hồng Thảo cùng duyên nhân quả nên sinh ra được học chung một lớp, cùng một cô giáo. Nay nhân quả đưa đẩy hai người được ngồi lại bên nhau. Nhân quả kỳ diệu như vậy, cho nên đức Phật khuyên mọi người sống bình đẳng trên tinh thần Từ - Bi - Hỷ - Xả là có hạnh phúc ngay. Vì nhân quả công bằng không sai chạy một ly. Quy luật này luôn luôn theo sát hành động thiện ác được mống khởi lên từ tâm địa của con người nên nó thực hành không mảy may sai sót.

Hai người bạn trong câu chuyện là một điển hình. Họ đã từng thú nhận với nhau về quá khứ sai lầm đại dột và tỏ lòng biết ơn người cô giáo cũ của mình sau những năm

tháng xa cách. Nếu con người ai ai cũng biết sự vận hành của quy luật nhân quả này thì họ sẽ chấm dứt khổ đau khi họ biết dùng giới luật để chuyển hóa ác pháp thành thiện pháp. Vậy giới luật là gì?

Giới luật là thiện pháp, là tiêu chuẩn thước đo làm Người, làm Thánh do đức Phật Bổn sư Thích Ca Mâu Ni đã tìm ra sau khi tu chứng đạo dưới cội Bồ đề. Khi Ngài nhập được bốn Thánh định từ Sơ thiên tới Tứ thiên và hướng tâm đến Tam minh, Ngài còn để lại lời dạy rõ ràng như thật: *“Khi vị ấy với tâm nhu nhuyển dễ sử dụng, không phiền não, không cấu nhiễm, định tĩnh, siêu nhân, vị ấy hướng tâm đến trí tuệ sinh và tử của chúng sanh, vị ấy biết rằng: “Chúng sanh người hạ liệt, kẻ cao sang, người may mắn, kẻ bất hạnh đều do hạnh nghiệp của họ”*”. Đây là một lời dạy như thật của đức Phật đã khẳng định hạnh phúc hay khổ đau đều do con người quyết định chứ không có Thánh, Tiên, Phật nào giúp họ được. Nhưng muốn biết được điều đó thì phải tu hành như thế nào? Nghĩa là phải tu sao cho tâm vị ấy *“nhu nhuyển, dễ sử dụng, không còn phiền não, không còn cấu nhiễm, tâm định tĩnh siêu nhân”*, nghĩa là tâm đã đoạn hết tham, sân, si, mạn, nghi, tà kiến thì họ sẽ có

khả năng như vậy. Để chỉ rõ ràng, chi tiết hơn, Ngài dạy tiếp: Những chúng sinh nào thân làm ác, miệng nói lời ác, phỉ báng các bậc Thánh (Phật và các vị đệ tử chứng quả A la hán như Phật), những chúng sinh đó sau khi thân hoại, mạng chung phải đọa vào ba đường ác địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Và ngược lại thì được sanh vào cõi Người, cõi Trời cõi đời này. Rõ ràng là chỉ có nhân quả thiện ác do con người đã tạo ra mà tái sinh làm người, làm động vật mà thôi. Còn linh hồn, thần thánh, ma quỷ, đức Phật không chấp nhận mà đó chỉ là thế giới tưởng nằm trong giấc mơ do con người phóng xuất ra mà thôi.

Vậy căn cứ vào nhân quả này mà đức Phật chia ra cõi Người là phải thực hành sống đúng 5 giới: Không sát sinh và ăn thịt chúng sanh, tức là Đức Hiếu Sinh; không lấy của không cho, chỉ lấy những vật đã cho tức là thực hành Đức Ly Tham (vì con người do tham mà khổ như câu chuyện trên); không tà dâm tức là thực hành Đức Chung Thủy; không nói dối mà luôn nói lời thành thật, y chỉ trên sự thật tức là Đức Thành Thật; không uống rượu và các chất say, tức là thực hành Đức Minh Mẫn, Sáng Suốt. Nếu ai thực hành được tiêu chuẩn này thì mới xứng đáng là một con

người, kiếp này họ hết khổ đau, kiếp sau được làm người tiếp. Trên đây cô giáo chỉ thực hành một đức ly tham bố thí và thương yêu học trò thôi mà đã làm cho bao học sinh kính trọng, hướng hồ là thực hành cả năm đức này. Còn ai muốn làm Phật thì Ngài cũng chỉ dạy rõ ràng: Tại gia tám giới, chín đức; xuất gia 10 giới, 10 đức, trong đó có ngày ăn một bữa như thừa Phật tu hành. Đó là con đường sáng cho những ai đủ duyên làm Người, làm Thánh, không hề mơ hồ trừu tượng viển vông chút nào cả. Trên đây là sơ lược về nhân quả và con đường tu tập để chuyển hóa nhân quả ác thành nhân quả thiện. Ước nguyện ai ai cũng giác ngộ con đường tối thượng để chấm dứt khổ đau.

--o0o--

Đoạn 13:

“Nhắc lại chuyện xưa, Hồng Thảo mỉm cười:

Thế mà cho đến nay mình vẫn chưa nói được lời cảm ơn cô về chuyện ấy”, đoạn này dạy ĐỨC BIẾT ƠN (TRI ÂN) HIẾU SINH KHẨU HÀNH, Ý HÀNH.

Thường người đời vẫn vậy, biết thọ ơn mà chẳng biết trả ơn, đây là những người thiếu đức tri ân, thậm chí còn có những người lấy oán trả ơn. Thế gian thật lắm hạng người, đúng như câu: *“Người ba đống, của ba loài”* mà ông cha đã nhận thức từ trong cuộc sống. Trường hợp trong bài *“Cây viết máy”* ở đây cũng vậy, thảo nào cô ta đã lỡ hành động trộm cắp là phải. Sao cô không nghĩ đến lúc run lẩy bẩy, *“hết đở bùng lên rồi lại tái mặt đi”*, *“run rẩy lấp bắp không thành tiếng”*. Hồng Thảo là người hơn ai hết hiểu hành động cực kỳ cao thượng của cô giáo đã cứu cô một bàn thua trông thấy mà hôm nay cô đã thú nhận: *“mình đã định nghỉ học bởi hành động đại dột ấy”*. Lẽ ra Hồng Thảo là người biết ăn ơn, trả ơn thì ngay trong những lúc mời cả cha mẹ của mình đến để xin lỗi và tạ ơn cô đâu chỉ một lời nói ngọt ngào. Chỉ vậy thôi mà Hồng Thảo không làm được. Thật là một điều đáng trách. Trong xã hội này con người phải chịu khổ đau hầu hết là thiếu điều ăn lễ ở xuất phát từ ba chỗ thân, khẩu và ý. Ba chỗ này thiện thì đem đến an vui hạnh phúc cho mình, cho người. Ba chỗ này ác thì làm khổ mình, khổ người. Bởi vậy, trong kinh Pháp cú, đức Phật khuyên dạy:

*“Ý làm chủ, ý tạo tác
Ý dẫn đầu các pháp
Lời nói hay hành động
Với tâm tư ô nhiễm
Khổ nã chạy theo sau
Như xe theo vật kéo*

--oOo--

*Ý làm chủ, ý tạo tác
Ý dẫn đầu các pháp
Lời nói hay hành động
Với tâm ý thanh tịnh
Hạnh phúc sẽ theo ta
Như bóng không rời hình”*

Tâm ô nhiễm ở đây là tâm còn tham, sân, si do tham, sân, si nên u tối không biết trước biết sau, biết tội, biết phước, biết ân, biết nghĩa như Hồng Thảo như trên chẳng hạn. Nếu một ngày nào đó Hồng Thảo gặp lại cô thì biết ăn nói sao đây, lúc đó có phải ân hận vì mình thiếu sự biết ơn với một người ân nhân cứu mình thoát khỏi sự xấu hổ của hành động ăn trộm không? Đây là một hành động thiếu suy nghĩ, thiếu lòng biết ơn với ân nhân

đã giúp đỡ mình mà ai ai cũng cần phải biết mà ứng xử với nhau trong cuộc sống như ông cha ta đã thường căn dặn: “*Lời nói không mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau*”.

--o0o--

Đoạn 14:

“*N*ga có thể tưởng tượng được không, mình đã định nghỉ học vì xấu hổ bởi hành động đại dột ấy”, câu này dạy: ĐỨC HỐI HẬN Ý HÀNH, THÂN HÀNH, KHẨU HÀNH.

Thường những người không học đạo đức là những người không hiểu năm tiêu chuẩn làm người như trên (Không sát sinh, không trộm cắp, không tà dâm, không nói dối, không uống rượu) thì hầu hết đều vi phạm vào năm điều giới luật mà đức Phật đã từ bi chỉ dạy cho loài người như đã trình bày ở trên. Cụ thể là Hồng Thảo vì đã thiếu đức ly tham, tức là lấy của không cho nên đã để lại hậu quả xấu mà mãi mãi những việc làm này không thể mất đi đâu được. Nó theo Hồng Thảo suốt đời mà hôm nay sau đã bao năm xa trường xa lớp, Hồng Thảo vẫn nhớ lại như in và tỏ ra hối hận. Cho nên, đức Phật dạy:

“Người ngu nghĩ mình ngu

Nhờ vậy thành có trí

Người tưởng mình có trí

Mới xứng gọi chí ngu”

Cũng may Hồng Thảo đã biết hối hận để
chừa bỏ là điều tốt. Thật diễm phúc cho Hồng
Thảo còn được gặp cô giáo tốt cứu giúp, không
thì Hồng Thảo cũng chẳng còn mặt mũi nào
mà ăn nói với thầy cô, bè bạn và chắc xấu hổ
mà bỏ học lúc đó như Hồng Thảo nói. Đó là
việc chưa đến nỗi gì lắm. Thậm chí vì những
hành động không được học 5 điều tiêu chuẩn
ngũ giới của đức Phật mà khi hậu quả xảy đến
do vi phạm 5 tiêu chuẩn trên, có người phải
thất cổ tự tử vì xấu hổ hoặc vào tù ra tội, hoặc
lãnh án tử hình mà trong thế gian này xảy ra
từng giây, từng phút. Thế mới biết năm tiêu
chuẩn đạo đức làm người quý hóa đến mức
nào. Năm tiêu chuẩn này xứng đáng là kho
báu mà trên thế gian này không lấy gì so sánh
được, huống chi là tám tiêu chuẩn cho người
tu học tại gia và 10 tiêu chuẩn cho người xuất
gia để làm chủ sống chết và chấm dứt tái sinh
luân hồi thì hạnh phúc đến mức nào. Đó chính
là mùa xuân trường cửu vĩnh hằng đưa con
người thoát khỏi bốn nỗi khổ lớn nhất của loài

người là sanh, già, bệnh, chết, mà thương hại thay cho hơn 6 tỷ người trên hành tinh này hầu như rất ít người biết để tìm về vị Phật sống tại Tu Viện Chơn Như để tu học. Ôi! Cầu mong sao cho nhân loại trên hành tinh này nhận ra kho báu vô giá này trong một ngày gần đây để họ được hưởng niềm an lạc từ cõi tâm thanh tịnh, không còn sợ hãi, lo âu, phiền muộn giữa cuộc đời đầy rẫy những mâu thuẫn tham lam, ô trược này.

Cầu mong cho những người đi theo Đại thừa giáo hiện thân của đạo Bà La Môn có từ thời đức Phật biết ăn năn chừa bỏ lỗi lầm không đi theo giáo lý mê tín dị đoan nữa để cùng nhau tiến bước trên con đường Bát Chánh Đạo của đấng Thế Tôn đã từ bi chỉ giáo để cho mọi người ai ai cũng hết tai nạn, bệnh tật, khổ đau làm chủ được sanh, già, bệnh, chết và chấm dứt tái sanh. Lúc đó chẳng cần cầu xin, chẳng cần giải hạn, xem ngày giờ tốt xấu, hướng nhà hướng cửa, mộ phần mà vẫn được hưởng niềm vui bất diệt nói trên.

Ước mong cho giáo lý nhà Phật đến với mỗi người, mỗi nhà, không phân biệt tôn giáo, chủng tộc, màu da, từ Trung ương tới địa phương, từ nước này đến nước khác khắp cả

hoàn cầu này, để ai ai cũng biết thực hành là có kết quả hạnh phúc ngay tức khắc như lời đức Phật dạy: “*Pháp Ta không có thời gian đến để mà thấy, có khả năng hướng thượng, được người trí tuệ mình giác hiểu*”. Đặc biệt là mong sao cho thế hệ trẻ hiện nay trên khắp hành tinh này trên khắp hành tinh này từ tuổi vỡ lòng cho đến Đại học, tiến sỹ, bác học, các Khoa học gia, Triết gia, các nhà hùng biện ai cũng được học để không làm một điều xấu vì tham một cái bút nhỏ mọn mà để ân hận suốt đời. Đây là bài học đắt giá cho các em học sinh từ Tiểu học đến Đại học lấy làm bài học kinh nghiệm mà tác giả đã để lại từ những ngày còn ngồi trên ghế nhà trường.

--o0o--

Đoạn 15:

“*C*òn mình, mình cũng biết ơn cô đã dạy cho mình một cách ứng xử trong cuộc sống”, câu này dạy: BÀI HỌC VỀ ĐỨC HIẾU SINH Ý HÀNH.

Đức hiếu sinh quả là kỳ diệu, nó là tài sản vô giá luôn luôn hiện hữu trong vũ trụ này cho ai biết thực hành theo. Cha ông thường

nói: *“Có đức mặc sức mà ăn”*. Bởi vậy, đức Khổng Tử thường dạy mọi người học đạo đức trước rồi học chữ sau, vì *“có tài mà không có đức là người vô dụng”*. Tài đó chỉ là tương cướp thôi, cho nên Khổng Tử dạy: *“Tiên học lễ, hậu học văn”* là vậy.

Con người thương nhau không phải vì cho tiền, cho bạc. Nếu cho họ tiền bạc mà không cho lời dạy đạo đức thì chỉ làm hại họ mà thôi. BỐ thí như vậy, đức Phật dạy chẳng khác gì gieo hạt giống tốt lên nơi cằn sỏi đá, nên Ngài đã chỉ rõ cho các đệ tử: *“Này các Tỳ kheo, có hai loại bố thí, thế nào là hai? Tài thí và pháp thí. Tối thắng trong hai loại bố thí này là pháp thí”*. Vậy pháp thí là gì? Pháp là năm giới làm người như đã nói trên. Còn như cho một người tài sản cơm gạo mà họ không có đạo đức siêng ăn nhác làm thì của cải tiền bạc sẽ biến họ thành những kẻ nhác nhớn, lười biếng, ngồi không ăn bám. Hết tiền của họ lại sa vào trộm cắp, nghiện ngập mà thôi. Cho nên, chỉ cho họ 10 điều thiện để họ không làm khổ mình, khổ người là họ sẽ được hạnh phúc lâu dài. Cho nên, tác giả bài viết “Cây bút máy” đã tỏ lòng biết ơn về cô giáo của mình đã cho cô một bài học về sự ứng xử trong cuộc sống. Mà bài học đạo đức này, người không hiểu, không

được học thì cho là tầm thường. Còn người được học và đưa vào cuộc sống áp dụng thì có hạnh phúc ngay. Nó cần thiết như cơm ăn, nước uống và hít thở khí trời vậy.

Bởi hành vi đối xử với nhau quý giá như vậy, cho nên cha ông ta đã đúc kết: *“Lời nói đọi máu, lời nói gói vàng”*. Một sự việc tuy nhỏ, nhưng lời nói không khéo léo sẽ xé ra to. Mọi người chém giết nhau cũng vì chấp nhau lời nói. Một người chồng đánh vợ và đi đến chỗ ly dị, gia đình tan nát cũng vì cách ứng xử không khôn khéo của người vợ, không biết tùy thuận, nhẫn nhục, bằng lòng. Hậu quả của ứng xử cực kỳ quan trọng như vậy, nên trong thực tế xã hội biết bao chuyện đâm chém vì tiền bạc, danh vọng, còn nhiều chuyện giết nhau vì tức nhau lời nói. Bởi vậy, đức Phật đề cao lời nói từ khẩu hành hơn thân hành và ý hành. Cụ thể trong hành thập thiện: Thân có ba là thân không sát sanh; thân không lấy của không cho; thân không tà dâm. Ý có ba: Ý không tham, ý không sân, ý không si. Nhưng ở khẩu lại có bốn: Khẩu không nói dối; khẩu không nói lời thêu dệt; khẩu không nói lật lọng; và khẩu không nói lời hung ác. Chỉ cần từng ấy thôi mà khi còn sống trên thế gian là vị ấy được hưởng hạnh phúc, thân không ốm

đau bệnh tật, tâm luôn thanh thản, an lạc, vô sự. Khi chết được hưởng một thời gian hàng trăm ngàn năm ở cõi Trời khi nằm dưới mộ thì thật là một điều kỳ diệu. Thế mà mấy ai hiểu được để thực hành, mà trong bài “Cây viết máy” hai người học sinh của cô Hoa đã bắt đầu nhận ra điều ấy. Vì sao vậy? Vì họ là người chứng kiến cảnh đau khổ xảy ra trong quá khứ ở lớp của họ mà cô giáo của họ đã hành động một việc làm cao thượng nên họ đã cảm nhận được lợi ích thiết thực của hành động ấy. Nếu ai cũng cảm nhận và thực hành vào cuộc sống để lời nói luôn luôn nhu hòa, từ tốn, tao nhã, dễ nghe, làm đẹp lòng người thì hạnh phúc cho mình, cho người biết mấy. Thật là lời nói dịu dàng bằng mười thang thuốc bổ mà ai có thực hành mới thấy được giá trị đích thực của nó.

--o0o--

Đoạn 16.

“Ồi! Sao mà chưa bao giờ như lúc này, tôi nhớ cô giáo của tôi đến thế”, đoạn này dạy ĐỨC HỒI TƯỢNG QUÁ KHỨ HIẾU SINH Ý HÀNH.

Cuộc sống thường vẫn vậy. Một hành động tốt hay xấu đều lưu giữ ở trong mỗi người không bao giờ mất được, chỉ có điều là nó đã đủ duyên hay chưa đủ duyên đó thôi. Một người gieo nhân ác tức là sống thù hận gây đau khổ cho nhau thì nhân quả nghiệp báo sớm hay muộn sẽ đến thời kỳ trở quả. Và quả ác chính kẻ gieo phải chịu chứ không ai khác. Còn người biết sống thiện, biết thương yêu tha thứ, bao dung, thông cảm thì quả của họ là an vui hạnh phúc. Đó là chân lý đích thực không sai chạy. Khổ thay cho những con người nhỏ nhen ích kỷ, không bao giờ biết giúp người, biết chia sẻ với nhau khi hoạn nạn, chỉ biết bo bo có một mình mà cứ trông chờ vào người khác giúp đỡ thì hết sức vô lý. Đó là hành động thấp hèn của kẻ không muốn làm mà muốn hưởng, chuyên há miệng chờ sung, ngồi mát đòi ăn bát vàng, ngồi không ăn bím. Đó là những người chuyên móc ngoặc hối lộ, tham nhũng trộm cắp, hiện thân của sự xấu xa đê tiện. Quả báo của nó là bệnh tật, tai nạn, nghèo túng, què quặt, bại liệt, thân sắc xấu xí, đui què mẽ sứt.

Còn việc làm thiện từ đức hiếu sinh do xuất phát từ tình thương học trò chân thật vô tư của cô giáo Hoa, tuy đã bảy tám năm cô trò

xa cách nhưng đã gieo vào tâm hồn của những người học sinh của mình những ấn tượng đẹp dễ khó quên. Nó đã trở thành hành trang, là món ăn tinh thần, là nghị lực theo suốt những người học trò trong cả cuộc đời. Điều đó đã thể hiện qua lời tâm sự của hai người bạn đồng học gặp nhau sau những năm tháng xa cách: *“Ôi, chưa bao giờ như lúc này, tôi nhớ cô giáo của tôi đến thế!”*. Khi đọc đến câu này, chúng ta thấy trào lên một niềm cảm xúc. Không biết bây giờ cô ở đâu? Còn sống hay chết rồi. Nhưng dù cô còn hay mất, hành động tốt đẹp, cao thượng năm nào của cô mãi mãi là dấu ấn đẹp để lưu giữ trong mỗi trái tim của tuổi học trò, lứa tuổi thiêng liêng trong sáng đẹp nhất của cuộc đời không mấy ai quên được. Đó là cái nghĩa, cái ân đã có truyền thống tôn sư trọng đạo từ lâu đời mà mỗi học sinh dù bất cứ nơi đâu, dù bất cứ phương trời nào cũng không quên nhớ về trường cũ. Nơi mà một thời họ đã lưu giữ bao nhiêu kỷ niệm của tuổi hồn nhiên trong trắng ngọt ngào của cuộc đời học sinh không bao giờ phai mờ trong ký ức.

Tóm lại, bài “Cây viết máy” là bài học đạo đức ca ngợi gương hạnh từ ái, bao dung khéo ứng xử của cô giáo trước hành động thiếu đức lý tham của học sinh mình, nhưng cô đã

khéo léo che chở để cho mọi sự được êm đẹp bằng cách hy sinh tiền bạc của mình để cốt làm sao bảo vệ danh dự cho đứa học sinh phạm khuyết điểm thay vì phê bình kiểm điểm bằng hình thức này, hình thức khác. Một hành động cao thượng thật hiếm cô giáo trong các trường làm được. Cô thật xứng đáng là tấm gương cho các thầy các cô đang làm nghề nhà giáo hiện nay. Ước gì trong khi đạo đức xã hội đang xuống cấp trầm trọng, biết bao điều xấu ác xảy ra, kể cả giết người ở tuổi học trò, nếu thầy cô nào cũng học được gương hạnh ứng xử với học sinh như cô Hoa trong chuyện thì sẽ hạn chế được những thói hư, tật xấu ở tuổi học sinh. Tuy vậy, điều quan trọng hơn cả mong sao các nhà lãnh đạo Nhà nước triển khai nhanh chóng nền đạo đức nhân bản - nhân quả của đức Trưởng lão Thích Thông Lạc qua bộ sách Giáo Án Rèn Nhân Cách Đức Hiếu Sinh và Đức Ly Tham vào các trường học thì mới kịp thời ngăn chặn những hành vi xấu xảy ra ở tuổi học trò hiệu quả nhất, để vai trò giáo dục học sinh mới thành công tốt đẹp.

MỤC LỤC

Lời phê của thầy	3
Cây viết máy.....	3
Bài làm	7
I- Đại ý	7
II- Phân đoạn.....	8
Đoạn 1:	8
Đoạn 2:	9
Đoạn 3:	11
Đoạn 4:	13
Đoạn 5:	15
Đoạn 6:	17
Đoạn 7:	18
Đoạn 8:	20
Đoạn 9:	23
Đoạn 10:	25
Đoạn 11:	28
Đoạn 12:	30
Đoạn 13:	34
Đoạn 14:	37
Đoạn 15:	40
Đoạn 16:	43

